

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą od wiersza drobnego (petit) po 8 cent., za każde następne „ 5 „ i należytość stęplową 30 „ za każdorazowe umieszczenie.

AFISZ

TEATRALNY.

Wychodzi w Krakowie 4 razy w tygodniu w dniu przedstawienia teatralnego.

Cena prenumeraty miesięcznej 50 c.

Numer pojedynczy kosztuje 5 c.

Prenumeratę przyjmuje Administracja Drukarni „Czasu“, kasa teatralna i księgarnia J. Czecha.

Kraków, dnia 20 Kwietnia.

— Jutro *Córka Pułku*.

— W przyszłym tygodniu przedstawioną będzie jednoaktowa komedia hr. Koziobrodzkiego *W Jesieni*. Wystąpią w niej pani Ekerowa, panna Urbanowicz; panowie Benda i Eker. Próby już się odbywają. Obsada jest bardzo dobra, a zapewne publiczność z przyjemnością ujrzy, po zbyt długiej przerwie panią Ekerową. Repertoir bowiem tego miesiąca był takim, iż ulubiona, a znakomita ar-

tystka, nie miała sposobności występowania, co nie wątpliwie było z uszczerbkiem tak dla publiczności jak i zarządu.

— Pan Rychter powrócił już z Warszawy.

— *Sen nocy letniej* grywany w Anglii i w Niemczech, pierwszy raz u nas był wystawiony na scenie polskiej.

— Pan Walery Rzewuski zdiął piękną bardzo fotografię panny Bendówniej w roli Tytanii ze *Snu nocy letniej*.

— Z przyjemnością donieść możemy, że panna Kwiatyńska, która przybyła pierwotnie na dwa miesiące, podpisała kontrakt do 1go października 1873 r.

— Na benefis panny Kwiecińskiej przygotowuje się słynna trzechaktowa komedia Dumasa (syna) *Księżna Jerzowa*. Pani Hoffman przez kilka przedstawień dla tego nie występowała, że wypracowuje rolę tytułową, równie dużą jak trudną.

TEATRA W POLSCE.

przez Estreichera.

Rzecz w roku 1860.

(Ciąg dalszy).

Biała na Podlasiu, Brodnica, Buczacz, Dereczyn, Dobrków, Drohiczyn, Dukla, Gajczyn, Gostyń, Korczyn, Krosno, Krystampol, Leszno, Łańcut, Mikołajów, Niezdów, Nieświerz, Pawłów, Podhorce, Racat, Rożany, Rydzyn, Sielce, Sienjawa, Sławuta, Słonin, Słuck, Sucha, Szczuczyn, Tartaków, Toruń, Wareż, Wieliczka, Włodzimierz, Wiśniewiec, Żyrowice.

W tych 34 miastach nie znajdują śladu, by w wieku 19 dawano jakie widowiska polskie.

W poniżej zaś zamieszczających się miastach i miasteczkach grywano w tym wieku, a w niektórych także i w stóleciu ubiegłym. Są one te:

Bałta, Berdyczów, Biała, Białacerkiew, Białystok, Biesienkiewice, Brody, Brześć, Brzeżany, Busk, Chełm, Chełm w Prusiech, Ciechocinek, Cieszyn, Czarnonin, Czerniowce, Częstochowa, Dębno, Druskieniki, Dubno, Dynaburg, Gdańsk, Gniezno, Gombin, Górd, Grodno, Hrubieszów, Humań, Jarmolince, Jarosław, Jassy, Jędrzejów, Iwonicz, Izbica, Kalisz, Kamieniec, Kielce, Kijów, Kobryń, Kobylepole, Kołomyja, Konin, Końskie, Kowno, Kraków, Krasnystaw, Krośniewice, Kroże, Krzemieniec, Kutno, Lewantów, Lida, Lipno, Lipowa, Lublin, Lwów, Łanxodzie, Łęczna, Łęczycza, Łódź, Łomża, Łowicz, Łuck, Łuków, Miechów, Międzyrzecze, Mińsk, Mitawa, Mława, Mohilew, Moskwa, Nemia, Nieczawa, Niemirów, Nowogród niższy, Nowogródek, Odessa, Ojców, Olkusz, Opatów, Opoczno, Ostrog, Ostrołęka, Oszmiana, Ozorków, Paryż, Perma, Petersburg, Pików, Pilica, Pińsk, Piotrków, Pleszczenice, Pleszów, Płock, Płońsk, Potok, Poznań, Prasnysz, Proszowice, Przemyśl, Pućkow, Puławy, Pułtusk, Pyzdry, Raciąż, Radom, Radomsk, Radziejów, Radzyń, Rawa, Romanów, Równno, Ryga, Rypin, Rzeszów, Sącz, Sambor, Sandomierz, Siedlce, Sielce, Sieradz, Skalbierz, Smita, Smoleńsk, Snitków, Solec, Sompolno, Sroda, Stanisławów, Staszów, Staupopol, Stryj, Suwałki, Świsłocza, Szklów, Szrem, Tarnopol, Tarnów, Tomaszów, Turek, Troki, Trzemeszno, Tulozyn, Ujazdów, Ułaszkwce, Warszawa, Warta, Wasylówka, Werki, Wiedeń, Wieluń, Wilno, Wiłkomierz, Witebsk, Włocławek, Wojtkuszki, Wrocław, Września, Zaborze, Zakroczym, Zamość, Zawichost, Zbożenna, Żelwa, Zgierze, Złoczów, Żelechów, Żółkiew, Żytomierz, Żychlin.

Te 160 przeszło miejsc, w których w tém półstoleciu grywano teatru, łącznie z poprze-

dniemi wzięte, stanowią przeszło 200 miejsc scenicznych, mnie znanych; nie jestto liczba skończona, owszem, wiele tutaj nie dostaje, lubo zwracam uwagę i na teatru amatorskie publiczne, o czém możnaby obszerny i oddzielny traktat napisać, a w tym względzie wiadomości moje są bardzo szczupłe.

Amatorskich widowisk, nie można pomi-jać milczeniem, one bowiem tu, jako i gdzieindziej, były zawiązkiem rzeczywistych scen. One są też miarą zamiłowania widowisk publicznych w kraju, przy porównywaniu ich z tém, co było u narodów ościennych. W miarę bowiem, im silniejszy szedł prąd od sterowników krajem, do rozwoju publicznych widowisk, i w miarę o ile sami sterownicy brali czynny udział, — wzrastało znacznie i godność podobnych rozrywek, wzrastało i zamiłowanie ogólne. Tak bywało przynajmniej u ludów południowych i zachodnich gdzie widzimy mężów stanu, uczonych wodzów i polityków jak n. p. Richelieu, Macchiavelli (słynny w rolach komicznych), kardynał Bibbiena, kardynał Riario, Wawrzyniec Medicis, Salvator Rosa (komik znakomity), Montagne, Rousseau, Marmontet, królowa Marya Antonina, Karol Fox itp. bądź występujących na scenie, bądź pisujących dla sceny. Ten to zapał ogólny do widowisk na południu, był powodem owego listu Innocentego III wystosowanego do całego chrześcijańskiego świata, a nie wyłącznie do Polski, jako mylnie jest rozumianem. Byłto okólnik właściwie odnoszący się do Włoch i Hiszpanii, a że był obowiązujący dla całego katolickiego świata, więc odniesiono go i do Polski, postawiwszy naturalnie imię Polski w treść okólnika, tak, jak zamieszczono odpowiednie nazwy krajów w jednobrzmiącym okólniku tam, gdzie go ogłaszano.

U nas nie było tego zapału; rzecz tę wyłożyć by można przy historii dramatu polskiego w porównaniu z dziejami dramatu u innych ludów europejskich, to bowiem nie ma obecnie styczności z historią scen prowincjonalnych, którą alfabetycznie podaje.

Z alfabetycznego zebrania scen prowincjonalnych będziemy mieć szkicę przynajmniej widowisk publicznych w całej Polsce egzystujących.

Z tego przekonamy się, że utrzymuje się stale więcej aniżeli 10 kompanij prwincjonalnych przenośnych, a cztery są stałe w Warszawie, Krakowie, Lwowie i Wilnie.

Dokładnych spisów chronologicznych nie podaje, bo te nie potrzebne, ale rzucam ogólne wskazówki co do lat niektórych, dla okazania, że tak się rzecz ma istotnie. Tak naprzykład:

W roku 1808 zajeżdżały trupy tułacze do tych miast: Żelwa, Kowno, Wilkomierz, Brześć litewski, Lida, Nowogródek, Biesienkiewice, Witebsk, Mohilew, Berdyczów, Białystok, Świsłocza.

Kilka miast w Królestwie nadto Mitawa,

Ryga i t. p. miawały czasami widowiska polskie.

Podaję spis z kilku lat wykazujący, które miasta miawały u siebie teatru:

W r. 1830: Poznań, Lublin, Kalisz, Zamość, Płock, Kamieniec, Żytomierz, Berdyczów, Kijów itp.

Około r. 1841: Suwałki (Izab. Górka), Lublin, (Popiołek), Radom (Okoński i Popiołek), Kielce (Stobiński i Chełchowski), Piotrków (Raszewski), Łęczycza (Łoziński), Lipno (Nowiński), Siedlce (Moszyński i Krajewski), Częstochowa (Raszewski), Wieluń (Stobiński), Zgierz (Kłyszynska), Ciechocinek i Włocławek (Nowiński), Hrubieszów i Zamość (Okoński), Łowicz (Holzmann), Biała, Poznań i Gniezno (Łoziński), Żytomierz (Żebrowski).

Rok 1843; w Lutym w Królestwie Polskim: Kalisz (Pfeifer), Sandomierz (Raszewski), Suwałki i Łomża (Okoński), Pyzdry (Stobiński), Sieradz (Popiołek), Konin (Piotrowski), Mława (Nowiński), Warta (Gołembowski), Kielce (Łoziński), Sandomierz (Uznański), a nadto w Poznańskim (Anczyc).

Rok 1844: Lublin (Żenopolski), Końskie (Hekert), Biała (Raszewski), Siedlce (Okoński), Płock (Nowiński), Częstochowa (Stobiński), Mohilew (Stobiński), Nowogródek (Majewski), Kowno (Kłokocki): Mińsk (Chelmikowski).

W r. 1845: Gombin, Komin, Kowno, Krasnystaw, Kutno, Lublin, Ostrołęka, Płock, Sieradz.

W r. 1844 i 1845, ci byli przedsiębiorcy teatrów na Litwie, Wołyniu i Podolu: Lutomski, Kacinkiewicz, Raszewski, Grunwald, Jachimowski, Koss, Nowakowski, Schmidkoff, Chelmikowski, Kluszewski, Okoński, Stobiński, Hekert, Pillik (w Kamieńcu), Zielińska (w Żytomierzu), Łoziński (w Lublinie).

W r. 1846: Lublin, Grodno, Żytomierz, Kamieniec, Kalisz, Siedlce, Łęczycza, Łomża, Niezawa, Włocławek, Rawa; Dyrektorowie: Chełchowski, Raszewski, Stobiński, Nowiński, Okoński.

W r. 1851 utrzymywali kompanie w Królestwie: Barański, Nowiński, Gawecki, Okoński, Stobiński.

W r. 1853: Kamieniec, Kielce, Kijów, Kalisz, Lublin, Łomża, Łowicz, Mohilew, Płock, Pułtusk, Radom, Siedlce, Sieradz, Stanisławów, Kołomyja, Brody, Tarnopol, Brzeżany, Brześć, Grodno, Berdyczów, Kobryń, Kowno.

W r. 1854, te były towarzystwa w Królestwie: Barański Józef (Pułtusk), Gawecki J. (Lipno, Płock, Ciechocinek, Radziejów), Kłyszynska Lud. (Płock), Nowiński (Radom, Lublin), Okoński Jan (Ostrołęka, Łomża, Pułtusk, Płońsk). Celniejsi artyści tych gron byli: Szaszkiewicz, Maleszewski, Konrad Krajewski, Delhau, Karsznicki, Tomaszewicz, Lebrun; — panie: Kaczkowska, Kowalska; panny: Okońska, Galińska, nadto Konin, Proszowice miały teatr przez zimę.

(D. c. n.)

Z zawieszeniem abonamentu.

Nr. porządkowy 100.

TEATR KRAKOWSKI

W Sobotę dnia 20^{go} Kwietnia 1872 r.

Na dochód JULII MAY.

Komedia w 5 aktach, Viktoryna Sardou, z francuzkiego.

STARZY KAWALEROWIE

OSOBY:

Pan de Mortemer — —	Pan Benda.	Antonina panna, siostra Cha-
Nantya, sąsiad młody —	Pan Terenkoczy.	venego — — — —
Chavenay, mąż Klementyny	Pan Szymański	Klementyna de Chavenay —
Veaucourtois, stary kawaler	Pan Eker.	Rebe: a — — — —
Claviers, stary kawaler —	Pan Skąpski.	Ludwika — — — —
Froenes, mąż Ludwika —	Pan Sedlecki	Andzia — — — —
Du Bourg mąż Rebeki —	Pan Zboiński.	Jan — — — —
		Babtysta — — — —

Rzecz odbywa się w pierwszym akcie na wsi, w innych w Paryżu u panów de Chavenay i Mortemer.

Biletów dostać można w mieszkaniu Benefisantki przy placu Szecepańskim Nr. 242 na I piętrze, — w Piątek od godz. 10 rano a w dzień przedstawienia w kasie teatralnej.

Początek o godzinie 7.